

**RUH SAĞLIĞI VE PSİKİYATRİ
HEMŞİRELİĞİ LİSANSÜSTÜ EĞİTİMİ
ÇEKİRDEK MÜFREDATI**

(DOKTORA)

13-15 Eylül 2017 ÜRKMEZ/İZMİR

İÇİNDEKİLER

1. Doktora Komisyonu
2. Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği Doktora Programı Program Amacı
3. Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği Doktora için SWOT Analizi
4. Yeterlilikler ve Temel/Core Konular
5. Öğrenme ve Öğretme Yöntemleri
6. Ölçme ve Değerlendirme

1. DOKTORA KOMİSYONU

1. Prof. Dr. Besti Üstün (Koordinatör)
2. Prof. Dr. Ayşe Özcan (KATILMADI)
3. Prof. Dr. Çaylan Pektekin(KATILMADI)
4. Prof. Dr. Olcay Çam
5. Prof. Dr. Sevim Buzlu (KATILMADI)
6. Prof. Dr. Gülsüm Ançel (KATILMADI)
7. Prof. Dr. Perihan Güner
8. Doç. Dr. Gül Ünsal
9. Doç. Dr. Yasemin Kutlu
10. Doç. Dr. Neslihan Günüşen
11. Doç. Dr. Nurhan Eren
12. Doç. Dr. Satı Demir (KATILMADI)
13. Doç. Dr. Leyla Baysan Arabacı
14. Doç. Dr. Şeyda Dülgerler (KATILMADI)
15. Yrd. Doç. Dr. Birgül Özkan
16. Yrd. Doç. Dr. Sevgi Nehir Türkmen
17. Yrd. Doç. Dr. Elvan Ata

Ülkemizde 1955 yılında Ege Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu ile hemşirelikte yükseköğrenim, lisansüstü eğitim ise 1968 yılında Hacettepe Üniversitesi'nde hemşirelikte bilim uzmanlığı ve 1972 yılında doktora programlarının açılması ile başlamıştır. Hemşirelik doktora programları araştırma düzeylerine göre hemşirelik felsefe doktorası (Doctor of Philosophy (PhD)), hemşirelik bilim doktorası (Doctor of Nursing Science (DNS/ DNSc) ve eğitim doktorasıdır (Doctor of Education (EdD)). Ülkemizde hemşirelikte doktora türü PhD yani hemşirelik felsefe doktorasıdır. Ancak uygulamada bu üç programında bazı özelliklerini taşıdığı ve bir standardının olmadığı görülmektedir. Yüksek Öğretim Kurumunun belirlediği program açma kriterleri, giriş koşulları, süre ve kredi dışında bir standart bulunmamaktadır. Araştırma ortamı, danışmanlık, dersler, uygulamalar, eğitim yöntemleri, tez konuları, ölçme değerlendirme gibi konularda her üniversitede farklı uygulamalar yapılmaktadır. Doktora programları anabilim dalına özgü açılabilirken eğitici sayısının az olması nedeniyle hemşirelikte doktora programları olarak açılıp öğrenci seçmeli derslerini anabilim dalına özgü alabilmektedir. Ruh Sağlığı ve Psikiyatri hemşireliği doktora programları da benzer özellikleri taşımaktadır. 2017 yılında Ruh Sağlığı ve Psikiyatri Hemşireliği eğitiminin standartlarını oluşturma ve kalitesini artırmak amacıyla başlayan çekirdek eğitim müfredatı oluşturma kapsamında bu kılavuz hazırlanmıştır.

Bu kılavuzda hemşirelikte doktora öğrencisinin, eğitimini tamamladığında önceden tanımlanmış *yeterliliklere* ulaşarak *yeterlilik* alabilmesini ve uzman olabilmesini sağlayacak bir müfredat oluşturmaya ve uzmanlık eğitimi veren kurum ve programların sahip olmaları gereken eğitim kaynaklarının *yeterlilik* düzeylerini gösterecek standartları belirlemeye yardımcı olma amacını taşır. Ayrıca, müfredat hazırlayıcılara benzer metotlar ve ortak bir terminoloji kullanmaları açısından yardımcı olur.

2. RUH SAĞLIĞI ve PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ DOKTORA PROGRAMI PROGRAM AMACI

Programın amacı öğrencinin; psikiyatri hemşireliği alanı ile ilgili konuları geniş ve derin bir bakış açısı ile irdeleyerek bağımsız olarak; araştırma yapabilmesi, bilime ve uygulamaya yenilik getirmesi, ruh sağlığı politikalarının oluşturulmasında görev alması, psikiyatri hemşireliği biliminin gelişmesine katkısı olacak kuram ve modelleri oluşturması, gelişimini desteklemesi, bilgilerini ve becerilerini klinik alana aktarmasını sağlayabilmektir.

3. RUH SAĞLIĞI ve PSİKİYATRİ HEMŞİRELİĞİ DOKTORA İÇİN

SWOT ANALİZİ

GÜÇLÜ YÖNLER

- 1972 yılından bu yana doktora programlarının açık olması
- Psikiyatri Hemşireleri Derneği olması
- Psikiyatri Hemşireliği Dergisinin olması
- Psikiyatri Hemşireliği Dergisinin Web of Science'ta indekslenmesi
- Psikiyatri Hemşireliğine özel düzenli olarak kongreve çalıştayların yapılması
- Psikiyatri Hemşireleri Derneği'nin HORATIO'ya üye olması
- Hemşirelik yönetmeliğinde psikiyatri hemşireliğinin ve alt alanlarının görev tanımlarının yapılmış olması
- Psikiyatri hemşireliğinin çeşitli alanlarında uzmanlaşmış öğretim üyelerinin olması
- Yeterli sayıda öğretim üyesinin olması
- YÖK'te psikiyatri hemşiresi bir temsilcinin bulunması
- Hemşirelik ve ruh sağlığı ile ilgili derneklerle işbirliğinin olması
- Psikiyatri Hemşireleri Derneği'nin ruh sağlığı platformunda yer alması
- Ruh sağlığı yasası oluşturulma komisyonunda Psikiyatri Hemşireleri Derneği'nin aktif olarak yer alması
- Doktora eğitiminde multidisipliner bir yaklaşımın benimsenmesi
- Psikiyatri hemşirelerinin lider özelliklerinin olması
- Genç, dinamik ve motivasyonu yüksek bir grubun olması

ZAYIF YÖNLER

- Teorik ve uygulama işbirliğinin sınırlı ve istendik düzeyde olmaması
- Ulusal düzeyde psikiyatri hemşireliği araştırma stratejilerinin henüz belirlenmemiş olması
- Yabancı dil yeterliliğinin zayıf olması
- Doktora öğrencilerinin tam zamanlı çalışıyor olması nedeniyle eğitimine yeterli zaman ayıramaması
- Psikiyatri hemşireliği ile ilgili proje desteğinin sınırlı olması
- Klinik alanda doktoralı psikiyatri hemşirelerinin istihdam edilmemesi nedeniyle doktora mezunlarının akademik alana yönelmesi
- Doktora eğitiminde uluslararası değişim programları ile etkileşimin az olması
- Psikiyatri Hemşireliği Anabilim Dalına özel doktora programlarının az olması
- Multidisipliner araştırmaların sınırlı olması
- Doktoralı psikiyatri hemşirelerinin görev tanımlarının olmaması
- Klinik alanda bağımsız araştırma yapmak için kurum izni almada zorlanma

FIRSATLAR

- Güncel sağlık politikalarındaki değişim
- Ruh sağlığı hizmetlerinin toplum temelli hizmetlere yönlenmesine bağlı yeni uzmanlık ve istihdam alanının oluşması
- Ruh sağlığı yasası hazırlık çalışmalarının başlaması
- Sağlık Bilimleri Enstitüleri'nin Orpheus'la işbirliğinin başlaması
- Vakıf üniversitelerinin açılması?
- Bologna uyum süreci çalışmaları
- Psikiyatri hemşireliğinin YÖK tarafından belirlenen öncelikli alanlar arasında yer alması
- Hemşirelik yasası ve hemşirelik yönetmeliğinin olması
- YÖK kalite kurulunun olması
- HEMED ve HEPDAK olması
- Psikiyatri Hemşireliğinin öncelikli doktora alanları arasında olması
- Ruh Sağlığı Eylem Planında sağlık insangücü planlaması var

TEHDİTLER

- Psikiyatri hemşireliği doktora eğitiminden mezun olanların ilgili alanlarda istihdam edilmemesi
- Ruh sağlığı alanında çalışan profesyonellerle rol karmaşası yaşanması (psikolog, psikiyatrist vs.)
- Ruh sağlığı alanında çalışan profesyonellerle işbirliğinin yetersiz olması
- Girişimsel araştırmalar etik kurullarında hemşire üyenin olmaması
- Doktora programına başvuru koşullarının standart olmaması
- YÖK'ün lisans öğrenci kontenjanlarını yüksek tutması
- Hemşirelik okullarında, alan dışı yöneticilerin bulunması
- Girişimsel araştırmalarda hemşirelerin sorumlu araştırmacı olamaması
- Doktoralı psikiyatri hemşirelerinin ne kadarının, nerede, nasıl istihdam edileceğine yönelik bir planlamanın olmaması

ROL	HEDEF/BEKLENEN SONUÇLAR	TEMEL/CORE KONULAR
Bilimi Geliştirmek	<ul style="list-style-type: none"> • Alanda derinlemesine bilgi sahibi olma • Bilimin tarihini ve felsefesini kavrama/değerlendirme • Hemşirelik disiplininin doğasını ve gelişimini anlama • Araştırma yaparken farklı bilim perspektiflerini bütünleştirme ve eleştirel bakabilme • Mevcut bilginin eleştirel değerlendirmesine dayalı yeni fikirler üretme • Özgün araştırma yapmak • Araştırma yaparken mesleki ve araştırma etiğine uymak • Hemşirelik uygulamasını iyileştirmek için kültürel açıdan yetkin bilim insanı yetiştirilmesinde liderlik üstlenme • Araştırma bulgularını meslektaşlarına iletme; politika, hemşirelik uygulamaları ve mesleğe etkileri belirlemek 	<ul style="list-style-type: none"> • Psikiyatri hemşireliği alanında bilimsel derinliği oluşturmak için resmi ve gayri resmi yeterli öğrenme deneyimleri • Bilim tarihi ve felsefeleri • Bilimsel yöntemler • İleri araştırma tasarımı ve istatistiksel yöntemler • Araştırma etiği • Veri ve bilgi yönetimi, süreci ve analizi • Bilme yolları • Bilimle ilgili kavramlar ve bileşenleri (Concepts and components of scholarship) • Disiplinler arası danışmanlar da dahil olmak üzere mentorluk araştırma deneyimleri • Araştırma projeleri (grant- hibeler) hazırlama ve yayın yapma
Alanın Sözcüsü Olmak	<ul style="list-style-type: none"> • Bilimin öğelerini entegre edebilme: araştırma, öğretim, rehberlik ve mesleğe hizmet 	<ul style="list-style-type: none"> • Hemşirelik ve diğer disiplinlerin teorik/bilimsel temelleri

	<ul style="list-style-type: none"> • Profesyonel interdisipliner izleyiciler için hakemli yayınlar yapma ve sunular da dahil olmak üzere akademik iletişim kurma • Hemşire bilim insanının değişen rolleri ve sorumluluklarını anlama • Mesleği geliştirme konusunda lider olma 	<ul style="list-style-type: none"> • Hemşirelik bilimi bilgisi ve uygulaması • Hemşirelik ve uygulama ortamlarının kültürü • Sağlık politikasını etkilemek için stratejiler • Mesleki değerler • Akademik yazı yazma • Sağlık politikası ve mesleki konularda liderlik
Gelecek Nesilleri Eğitmek	<ul style="list-style-type: none"> • Disiplinler arası araştırma ekiplerine katılmak ve liderlik yapmak • Başkalarına profesyonel ve araştırma danışmanlığı sağlama • Küresel bir akademisyenler topluluğuna katılma • Keşif, uygulama ve entegrasyon yoluyla geleceğin hemşirelerinin formal ve informal eğitimine katkıda bulunmak 	<ul style="list-style-type: none"> • Disiplinler arası ve disiplin içi iletişim becerileri • Disiplinler arası ve disiplin içi araştırma ekiplerinde liderlik • Mentorluk • Kültürel açıdan yetkili bilimdeki liderlik • Öğretim ve öğrenme sanatı ve bilimi • Danışmanlı, entegre, uygulamalı deneyimler

4. YETERLİLİKLER VE TEMEL/CORE KONULAR

YETERLİLİKLER	TEMEL (CORE) KONULAR
<p>BİLGİ</p> <p>PY-1 Bilimsel düşünme yöntemlerini bilme</p> <p>PY-2 Psikiyatri hemşireliği ile ilgili kavram, kuram ve modelleri bilme</p> <p>PY-3 Araştırmalarda teori/model kullanmanın önemini bilme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bilim tarihi ve felsefesi • Bilimsel yöntem • Psikiyatri, psikoloji, sosyoloji, antropoloji, öğrenme, iletişim, yaratıcılık kuramları • Psikiyatri hemşireliği ile ilgili kuram ve modeller
<p>BE CERİ</p> <p>PY-4. Bilimsel araştırma sürecini planlayabilme ve yürütebilme</p> <p>PY-5 Kanıta dayalı uygulamaya yönelik araştırma yapabilme, bu öneri aslında py-9 değil mi?</p> <p>PY-6. Bilimsel çalışmalarını ulusal ve uluslararası ortamlarda yazılı ya da sözlü olarak aktarabilme becerisi</p> <p>PY-7 –Yeni ya da bilinen bir uygulamayı psikiyatri hemşireliği alanına aktarma becerisi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Araştırma ve ileri istatistiksel yöntemler • Proje yazma ve raporlama deneyimi • Akademik yazı yazma deneyimi • Bilimsel çalışmalarını sunma deneyimi • Beceri eğitimi ilkeleri • Terapötik müdahaleler • Bilimsel çalışmalarını uygulamaya aktarma
<p>YETKİNLİK</p> <p>PY- 8 Liderlik yapma, karmaşık durumlarda sorumluluk alabilme ve çözüm yaklaşımları geliştirebilme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liderlik • Grup dinamikleri • Ekip çalışması • Kriz yönetimi • Yeni kanıt oluşturma ve uygulamaya aktarma deneyimi

<p>PY-9 Ruh sağlığını koruma, geliştirme, tedavi ve rehabilitasyonda, bakıma yönelik yeni kanıtlar/bilgi geliştirebilme ve uygulamaya aktarabilme</p> <p>PY-10. Psikiyatri hemşireliğine yönelik yaşanan problemleri belirleyebilme ve çözüm için yenilikçi yöntemler geliştirebilme</p> <p>PY-11. Sağlık sistemindeki değişim ve gelişmelerin yol açtığı, hemşireliğe yansıyan etik problemleri analiz edebilme ve çözüm üretebilme</p> <p>PY-12. Ruh sağlığı sorunlarının ele alınmasına yönelik politikaların geliştirilmesinde aktif rol alma</p> <p>PY- 13. Meslektaşlarına rehberlik ve danışmanlık yapabilme</p>	<ul style="list-style-type: none"> • İnovasyon • Yaratıcılık • Girişimcilik • Değişim yönetimi • Meslek etiği • Araştırma etiği • Yayın etiği • Uluslararası/ulusal sağlık politikaları • Politika geliştirme süreci • Savunuculuk • Mesleki rgtlenme • Danışmanlık/mentorluk • Süpervizyon • Eğitim verme deneyimi
---	--

5. ÖğRETME YÖNTEMLERİ

- Sunum
- Seminer
- Gözlem
- Makale yazma
- Makale kritiği

- Olgu tartişması
- Olgu izlem (Bireysel, grup, aile)
- Grup alışması (Araştırma, kişisel gelişim vb)
- Rol oynama
- Psikoterapi sürecini izleme ve/veya yönetme
- Kavram haritası
- Film/kitap vb analizi
- Reflektion (Yansıtıcı düşünme)
- Simülasyon
- Mavi At Cafe gibi sosyal alanlarda, derneklerde hasta katılımlı ders yapılmalı mı?

6. ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME

- Yazılı ve sözlü sınav
- Proje yazma ve raporlama
- Araştırma raporu yazma
- Akran ve öz değerlendirme
- Olgu raporlama
- Bilimsel çalışmalarını yayına dönüştürme
- OSCE